

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme'nin iptal istemiyle ilgili gerekçesi aynen şöyledir :

"Mahkememizin 996/368 esas sayılı davanın 9.7.1996 günlü celsesinde davalı M. Nail Gürün Sosyal Sigortalar Kurumunun kira tesbitinin dayanağı olan 4792 sayılı Yasanın 19. maddesinin "Kurumun sahip olduğu gayrimenkullerin kira bedelleri her yıl Devlet İstatistik Enstitüsü Tüketici Fiat Endekslerindeki artış oranından az olmamak üzere rayiç, emsal değerlerle belirlenir" fıkrasının Anayasanın Adalet ilkesine aykırı olduğunu bu nedenle ilgili düzenlemenin Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılığını iddia etmiştir.

Davacı Kurum vekilinin iddiaya karşı savunması sorulmuş, kurum vekili iddiaların mahkemece nazara alınmamasını talep ederek itirazın gerçekçi olmadığını savunmuştur.

Mahkememiz yaptığı incelemede itirazı ciddî bulmuştur.

İdare Kamusal Hizmet ve eylemlerde bulunan bir kuruluş olduğu için Kamu yararını korumak amacıyla taraf olduğu sözleşmelerinde bir takım ayrıcalıklara sahip kılınmıştır. Yönetimin taraf olduğu bütün sözleşmelerde ayrıcalıklı olması gerekmez. Kamu hizmetinin doğrudan yürütülmesine, işletilmesine ilişkin sözleşmeler dışında kamu kurumları herhangi bir kişi gibi hareket etmek durumundadır. Taşınmazlarının satışı veya kiraya verilmesi gibi Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünün sahibi bulunduğu taşınmazları kiraya vermesi ve bu amaçla yaptığı sözleşmeler; 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 3. maddesi ile belirttiği gibi 6570 sayılı Taşınmaz Kiraları hakkındaki yasaya göre yapılmış özel hukuk alanı içindeki bir sözleşmedir.

Anayasa Mahkemesinin bir çok kararlarında vurguladığı gibi Anayasanın 10. maddesindeki "yasa önündeki eşitlik ilkesi" hukuksal durumları benzer olanlar için sözkonusudur. Bu ilke ile yasa önünde eşitlik yani hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme tabi tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını da ayrıcalık tanınmasını da önlemektedir. Bu ilke ile aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara aynı kuralları uygulayarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır.

6570 sayılı Taşınmaz kiraları hakkındaki yasaya tâbi taşınmazların kira tesbitleri Anayasa Mahkemesinin ilgili yasanın 26.3.1963 tarih ve 3/67 sayılı kararı ile 2. ve 3. maddelerini iptal ettiğinden Yargıtay Yüksek Mahkemesinin içtihatları ile "ekonomik esaslara", "hak ve nesafete" göre tesbit edilmektedir.

Bugünkü uygulamada toptan eşya fiat endeksindeki artışın % 65 i geçtiği hallerde bunun kira parasına yansıyan bölümü % 65 oranı ile sınırlandırılmıştır.

4792 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'nın 19. maddesinin 10. bendinde "kira bedelleri Devlet İstatistik Enstitüsü tüketici fiat endeksindeki artış oranından az olmamak üzere rayiç ve emsale göre belirlenir" denmektedir.

6570 sayılı Yasanın uygulanmasında eşya fiat endeksinin % 65 oranı alınırken 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasında Tüketici Fiat Endeksinin tamamı esas alınmaktadır.

Esas Sayısı : 1996/60
Karar Sayısı : 1996/33

Aynı yasaya göre sözleşme kurulmuş iken bir özel hukuk sözleşmesinde yasama gücü kullanılarak özel hukuk alanında tarafların eşitliği prensibine müdahale edilerek eşitlik ilkesi bozulmuştur.

Bu durum yukarıdaki gerekçeler nedeniyle Anayasanın 10. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bu nedenle davalının Anayasaya aykırılık iddiası ciddi bulunarak 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 19. maddesinin 10. bendinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, Anayasamızın 152/2. maddesi gereğince Anayasa Mahkemesi kararının beklenmesine karar verildi.""